

Noviny

NOVINY ZAMĚSTNANCŮ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI
BRANO GROUP

Z OBSAHU

- SBU DS má linku KHD 12 str. 2
- Novinky z SBU CS str. 2
- Konference odborů z Hradce str. 3
- Konference odborů z Rakovníka str. 3
- Nastává doba dovolených str. 4

UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA
26. června 2015

Ročník XVI.

Číslo 5

Květen 2015

ÚVODNÍ SLOVO

Minimálně z filmů pro pamětníky to jistě známe všichni. Staré domy s pavlačemi, po kterých musel projít nejen každý obyvatel domu, ale i každá návštěva či úředník jdoucí vykonat své poslání. Nic a nikdo neušel pozornosti, a to jak náhodnému pohledu, tak očím těch, kteří zkrátka museli mít dokonalý přehled o tom, co se v baráku děje. Na pavlači se žilo celý den a snad jen noční doba dopřála klidu partajím a schovála tajné schůzky zamilovaných.

Prakticky každý takový dům měl své vyhlášené kletvice, které své „zaručené“ pravdy šířily rychlostí blesku a byly schopny stvořit tak bujné příběhy, že ostatním z toho šla hlava kolem. Naštěstí se vždy našel někdo, kdo uměl zůstat nohama na zemi a nedal se ovlivnit místní „informační službou“. Není totiž nic horšího, když se mezi lidmi valí lavina všelijakých domněnek, polopravd, teorií a dokonce i lží. Přitom je řešení velice jednoduché. Když něco nevíš nebo tomu nerozumíš, tak

Na pavlači

se zeptám toho, kdo by to měl vědět, případně jdu za někým dalším, kdo je v té věci kompetentní. A hlavně, trvám na jasné a smysluplné odpovědi a nenechám se odbýt. Na tom není nic špatného. Mít dostatek pravdivých informací je základem pro klidnou všeobecnou atmosféru, v opačném případě se začínají rodit takové příběhy, které by snad nenapadly ani sebelepšího scénaristu či spisovatele. Lidé spolu mají mluvit, mají si říct novinky, řešit problémy, dělit se o úspěchy a vysvětlovat si vše, co není jasné. Zároveň je poněkud hloupé a krátkozraké, když si někdo „udělá jasno“ aniž o dané věci něco ví či ví jen velmi málo. Všechny kroky se dají rozumně zdůvodnit.

Příkladem toho, že je zbytečné lámat si hlavu s věcmi o kterých toho moc nevíš, byla všeobecná diskuse na konferenci hradeckých odborářů, kde množství dotazů zodpověděli generální ředitel BRANO a.s. Pavel Táborský a personální ředitelka Miloslava Večerková. Rovněž předseda ZO OS KOVO BRANO Hradec nad Moravicí Petr Lichnovský požádal úsekové důvěrníky o bližší spolupráci, protože jen tak se může přispět k obecné klidné atmosféře. I na pavlači může být krásně, jen těch s nohama na zemi musí být víc.

Miroslav Pospíšil

Nástřihová hala SBU DS získala nový moderní lis

Společně s japonskými partnery

Ve čtvrtek 30. dubna došlo na SBU DS k oficiálnímu převzetí nového lisu MORI FB 400 - FD. Celému aktu byl přítomen generální ředitel BRANO a.s. Pavel Táborský, ředitel SBU DS Jozef Hodor a zástupci japonského dodavatele. Lis je umístěn na nástřihové hale.

„Jedná se lisovací automat MORI 400 t na přesný stříh. Tento stroj nahrazuje lis Schmidt 250 t, který byl kvůli životnosti a celkově špatnému technickému stavu vyřazen z majetku DS. Dalším důvodem pro nový lis je nárůst objemu zejména rohatek

Horní foto – otevřený lis, dolní foto – konzultace mezi českým a japonským kolegou

Nový stroj v celé své kráse

a západek na lisování přesného stříhu z titulu získání nových zakázek jako je např. sedačkový zámek PL-7, kde roční objemy se mají vyšplhat až na 3 mil. kusů nebo sedačkový zámek ZS 100 (Nissan Qashqai), což je zámek vyvinutý R&D v BRANO a.s.,“ vysvětluje Jozef Hodor.

Stroj MORI 400 t tak bude kapacitně doplňovat stávající stroj Schmidt 400 t. Tento lis byl pořízen na základě výběrového řízení z „Operačního programu podnikání a inovace“ z fondu Evropské unie pro regionální rozvoj. „K pořízenému lisu část kupní ceny dostaneme z dotací,“ podotýká Jozef Hodor. Předností proti stávajícímu dodavateli, tedy fy Schmidt, je jak cena tak dodací podmínky, minusem byla

absence zajištění servisu pro evropský trh. „Během jednání s BRANO a.s. získala výhradní obchodní zastoupení pro ČR firma Pressentechnik, se kterou dlouhodobě spolupracujeme při opravách a servisu stávajících lisů jako Kaiser a PME. Pressentechnik tak zajišťuje opravy a servis firmě MORI v ČR, tudíž i tato záležitost byla vyřešena,“ dodává Jozef Hodor.

S firmou MORI probíhalo jednání od samého začátku a spolupráce byla na velmi korektní a profesionální úrovni. „Veškeré přípravné práce a instalace lisu (zhruba dva týdny) proběhly s typickou japonskou důkladností a přesností, zcela dle dohodnutého harmonogramu,“ končí Jozef Hodor.

Text a foto: Miroslav Pospíšil

BRANO a.s. poskytla praxi středoškolským studentům

Celkem pět studentů středních odborných škol působilo v minulých dnech v BRANO a.s. v Hradci nad Moravicí. V rámci projektu Naše škola zde na různých pracovištích vykonávali praktickou část svého studia.

„Dva studenti byli na SBU TOOLS u Davida Göltnera, další dva v dílně

hradeckých vývojářů u Libora Kuděly a jeden na oddělení průmyslové automatizace SBU TOOLS u Jaromíra Klimase,“ uvedla vedoucí personálního úseku Alena Hahnová. Celkově BRANO a.s. spolupracuje s vybranými školami z Opavy, Bruntálu, Krnova a Jablunkova.

Text a foto: Miroslav Pospíšil

Jeden ze studentů ve vývojové dílně v Hradci nad Moravicí

TELEFON DO REDAKCE

734 697 501

776 047 042

mpospisil78@gmail.com

SBU DS má novou linku projektu KHD 12

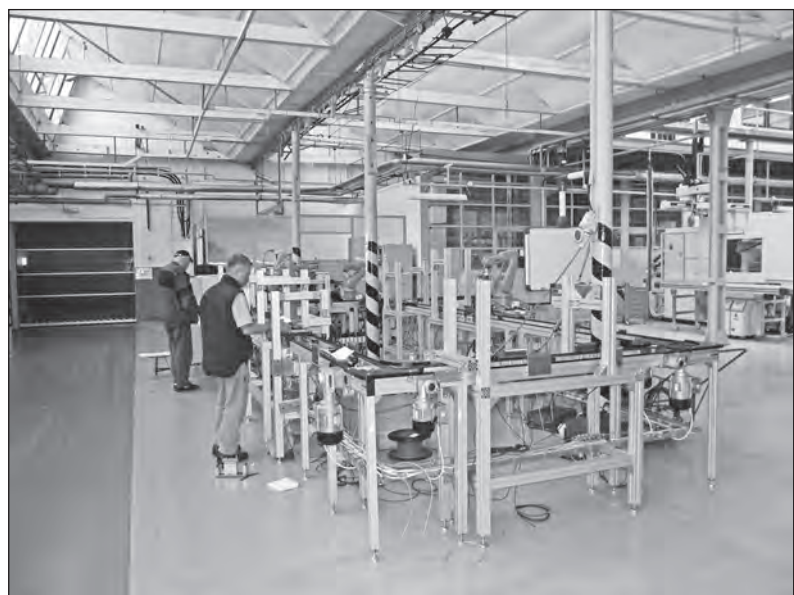
V době uzávěrky tohoto čísla Novin BRANO GROUP byla na SBU DS těsně před dokončením nová robotizovaná linka určená pro grifftastery projektu KHD 12. „Na této lince se bude dělat celkem třináct modifikací grifftasterů a v červnu začne zkušební provoz,“ uvádí vedoucí oddělení průmyslové automatizace SBU TOOLS Jaromír Klimas. Právě toto oddělení zajišťovalo celou instalaci linky.

Díky plné automatizaci bude u variant grifftasterů bez kamery linku obsluhovat jeden člověk, u verzí s kamerou dva lidé. Konstrukce linky začala koncem října minulého roku a celá realizace tak byla provedena v rekordním čase. „Všechno jsme zajišťovali vlastními silami, pouze na roboty jsme měli externího programátora. Konstrukteřem linky je Pavel

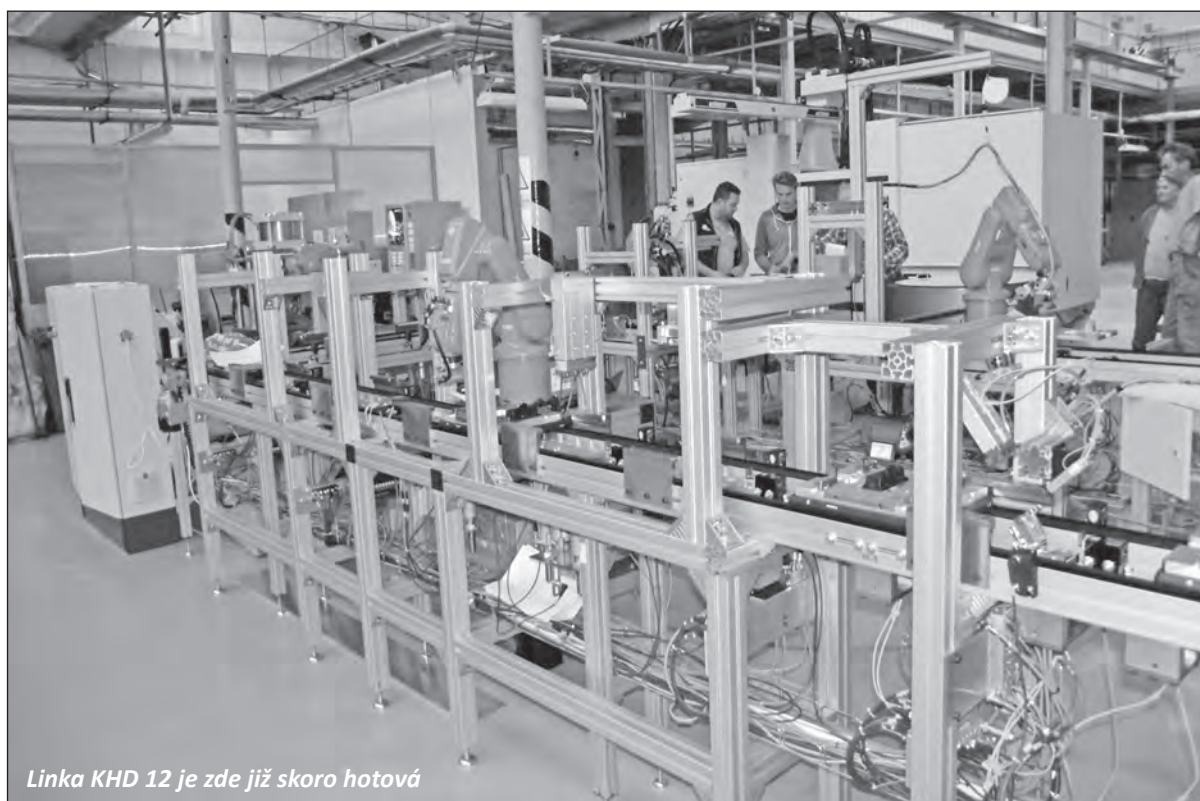
Škrobánek,“ dodává Jaromír Klimas. „Nejpozději začátkem příštího roku má na lince začít běžná sériová výroba. Zároveň se staví rovněž linka pro grifftastery KHD 13 a zde bude náběh sériové výroby v prvním čtvrtletí roku 2016,“ vysvětluje vedoucí projektu Ondřej Kluch z SBU DS.

Projekty KHD 12 a KHD 13 (již jsme o nich v Novinách BRANO GROUP několikrát psali) jsou určeny pro koncern Volkswagen. Obě verze postupně nahradí aktuálně vyráběnou verzi a jsou jednodušší na montáž do vozu. KHD 13 je pak určena do nových vozů s menším zástavbovým prostorem. „U obou verzí je novinkou implementace trysky pro oplach kamery,“ uvedl již dříve vedoucí hradecských vývojářů Libor Kuděla.

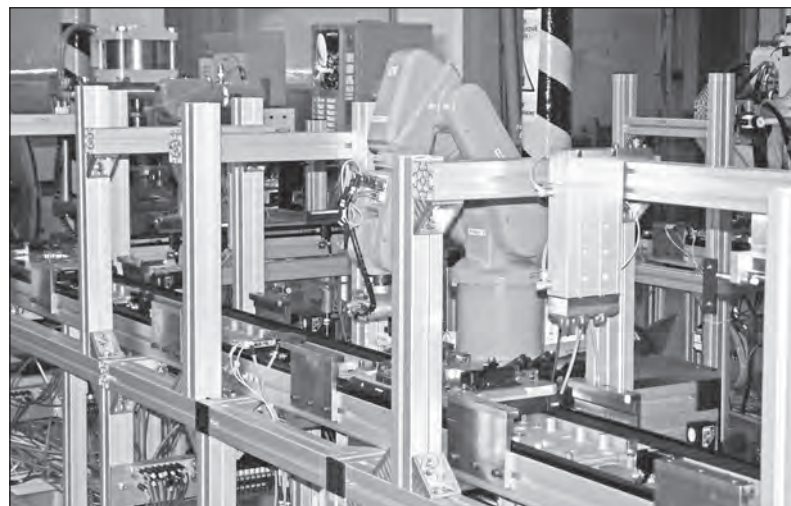
Text a foto: Miroslav Pospíšil

Linka ve fázi výstavby

Linka KHD 12 je zde již skoro hotová

Detailní pohled na linku

SBU ZZ vede Lukáš Thomas

Lukáš Thomas

Svaz volil své vedení

Koncem dubna jednala valná hromada Svazu průmyslu a dopravy ČR a její účastníci volili své vedení na další čtyřleté funkční období. Prezidentem se opět stal Jaroslav Hanák. Do čtrnáctičlenného představenstva pak byl zvolen rovněž předseda představenstva BRANO GROUP Pavel Juříček. (mp)

AUTOPROMOTEC v Itálii

V době uzávěrky tohoto čísla Novin BG proběhl v Itálii za účasti BRANO GROUP veletrh AUTOPROMOTEC Bologna. Bližší informace uvedeme v příštím vydání. Branecká veletržní sezona pak bude pokračovat až s koncem letních prázdnin: MIMS - AUTOMECHANIKA Moskva (24. až 27. srpna), AUTOSALON Frankfurt nad Mohanem (17. až 27. září) a EQUIP AUTO Paříž (13. až 17. října). (mp)

Zpravodaj AS o BG

Zpravodaj automobilového sdružení ve svém druhém letošním čísle opět zmiňuje BRANO GROUP. V rubrice Naše inovace je článek o projektu zátku 5. dveří MQB-B a v rubrice Z podnikového tisku je zmínka o Čínu roku 2014, který byl udělen key account manažerce Janě Mikulové. (mp)

SBU ZZ má od 1. května nového ředitele. V této funkci nyní působí Lukáš Thomas. Dvačtyřicetiletý manažer vystudoval marketing a zahraniční obchod na VŠB-TU Ostrava a je bývalým profesionálním tenistou a reprezentantem České republiky.

Před svým příchodem do BRANO a.s. působil jako ředitel strategického rozvoje ve firmě Flash Steel Power, a.s., která se zabývá technologickými celky pro energetický průmysl. Pracoval rovněž jako ředitel společnosti Vath Ostrava (stavební demoliční práce) a vedoucí obchodní kanceláře Metalimex, a.s. (tuhá paliva, železná ruda).

„SBU ZZ má dva provozy a od toho se odvíjí plány a úkoly do bu-

doučna,“ uvádí Lukáš Thomas. Na BU1 (zvedací zařízení a zavírače) jde o doplnění výroby o nové strojní vybavení, posílit vývoj, změnit strukturu obchodu. „Musíme nutně posílit exportní trhy a zvednout tržby. Chci, aby do půlroku byl patrný pokrok,“ pokračuje Lukáš Thomas. U BU CJ (autozvedáky) je nutné optimalizovat výrobu, stabilizovat nové projekty a vyloučit sklady výroby oproti plánu. „Nyní instalujeme dva nové svařovací roboty, věnujeme zvýšenou pozornost jakosti a potřebujeme další kvalifikované lidi. Jen tak můžeme v budoucnu obstát,“ dodává Lukáš Thomas.

(mp)

S výrobky BRANO do Afriky

Snímek připomíná závod z počátku roku

Tým Tomáše Tomečka je s výrobky BRANO spokojen a počátkem května s nimi vyrazil opět do Afriky, a to na Rallye Pharaonů. „Pracovali jsme pro organizátory Rallye Pharaonů se dvěma zámětacím-sběrnými týmovými tatrami, jedna je 6x6, dru-

há 4x4. Oba vozy mají tlumiče ATE-SO a topení WIND. Ve všech dalších týmových vozidlech jsou branecké tlumiče i topení WIND. Vše funguje, není žádný problém. Jsme spokojeni,“ uvedl Tomáš Tomeček.

(mp)

SBU CS má řadu novinek

Nemocniční lůžko z SBU CS

V SBU CS v Rakovníku to nyní žije celou řadou novinek. O co tedy konkrétně jde? Především jsme rozjeli projekt pro Linet (nemocniční lůžka) a pomalu odbouráváme dílčí nedostatky, kde s technologií upravujeme přípravky, abychom dosáhli standardu požadovaného zákazníkem.

Prásková lakovací linka pro rámy je před dokončením. Specializovaná firma nám upravuje expediční prostory, tak, aby byly výrobky určené k expedici chráněny proti povětrnostním

vlivům (déšť, sníh a listí z okolní zeleně). V současnosti provádíme ověřovací série nových projektů a mezi tím proběhne výrobní audit od zákazníků. V pondělí 11. května například přivezl kamion ze Slovinska další robotizovaná pracoviště, která se budou instalovat do nově opravené haly po zvedacích a navštívil nás vojenský auditor, který provede dvoudenní audit nezávislého nářetového topení X7. Opomenout bychom neměli ani nové parkoviště pro vozy zaměstnanců SBU CS. *Drahomír Volf*

Čin měsíce dubna pro SBU Plasty

Porada vedení BRANO, která proběhla 14. května, vyhlásila jako Čin měsíce dubna získání hodnocení 91 bodů a zařazení do kategorie dodavatelů A koncernu VW pro SBU Plasty Zubří. Kolektivu zaměstnanců, kteří se podíleli na přípravě a hlavně

realizaci opatření pro splnění požadavků zákazníka a zajištění celého systému kvality SBU Plasty, blahopřejeme. „Tímto všechna výrobní DUNS místa BRANO a.s. jsou koncernem VW hodnocena kat. A,“ uvedla personální ředitelka Miloslava Večerková. (mp)

Proběhla konference hradeckých odborů

Konference ZO OS KOVO BRANO Hradec nad Moravicí se uskutečnila ve čtvrtek 14. května. Z 25 pozvaných delegátů s hlasem rozhodujícím bylo přítomno 20. Hosty konference byli generální ředitel BRANO a.s. Pavel Táborský, personální ředitelka Miloslava Večerková a člen Rady OS KOVO a předseda základní organizace Panav Senice na Hané Jiří Bršťák.

Delegáti postupně schválili program konference, pracovní představení, mandátovou a návrhovou komisi a účast hostů. Řídícím konference byl předseda ZO OS KOVO BRANO Hradec nad Moravicí Petr Lichnovský. Jiří Bršťák ve svém vystoupení zdůraznil smysl existence odborové organizace a rovněž to, že BRANO je mu osobně blízké. „Jsem v jedné z nejlepších firem České republiky,“ podotkl mimo jiné Jiří Bršťák. Konference dále projednala zprávu o hospodaření základní organizace, kterou přednesl místopředseda ZO Radim Tylšar. Následně byla schválena zpráva dozorců

a revizní komise. Ke schválení rovněž došlo u navrhovaného rozpočtu ZO na rok 2015 a změn zásad hospodaření ZO.

O ekonomické a finanční situaci firmy informoval přítomné generální ředitel BRANO a.s. Pavel Táborský. BRANO si v současnosti vede lépe, než bylo plánováno. „Předpokládáme, že za rok 2015 překročíme hranici 4 miliard korun v tržbách a růst by měl následovat i v příštích nejbližších letech,“ uvedl Pavel Táborský. Personální ředitelka Miloslava Večerková hovořila o personálních otázkách, které se přímo dotýkají zaměstnanců. Průměrný výdělek od začátku roku je 22 089 Kč a BRANO zaměstnává 1886 lidí. Nově narozené děti braneckých zaměstnanců budou dostávat od firmy malý dárek v podobě oblečení pro miminka. Na závěr konference oba zástupci zaměstnavatele zodpověděli množství dotazů v následné všeobecné diskusi.

Text a foto: Miroslav Pospíšil

Účastníci odborové konference v Hradci nad Moravicí

Rakovničtí odboráři jednali na konferenci

Základní organizace OS KOVO SBU CS Rakovník měla svou řádnou konferenci ve čtvrtek 30. dubna. Hosty byli ředitel závodu Radomír Procházka a personalistka Kateřina Hokeová. Účast na konferenci, která se konala proti jiným letům v malé zasedačce, byla podle stanoveného klíče stoprocentní.

Ředitel SBU CS Radomír Procházka k delegátům otevřeně promluvil co se mu ve firmě nelíbí, jak si firma stojí a co nás čeká v příštích

měsících. Dále odpověděl na otázky delegátů a přislíbil další informativní schůzky pro všechny zaměstnance v SBU CS. Poté se konference řídila schváleným programem, kde byly projednány a odsouhlaseny záležitosti naší základní organizace.

Konference rovněž projednala stav členské základny, hospodaření ZO, rozpočet na rok 2015 a informace o vyjednávání Kolektivní smlouvy na rok 2015 a novinky, které tato KS letos přináší.

Drahomír Volf

Důchodci SBU CV na zájezdu

ZO OS KOVO SBU CV Jilemnice připravila pro své důchodce – bývalé zaměstnance opět zájezd. Akce proběhla krátce po uzavření tohoto vydání Novin BRANO GROUP, a to 2. června. Jilemničtí senioři se letos

vydali do Hradce Králové do Obřího akvária a odpoledne navštívili malý dřevěný kostelík v Loučné Hoře u Smidaru. Podrobnosti o celé akci, včetně fotografie, přineseme v příštím čísle.

(mp)

Děti odborářů pojedou na výlet

ZO OS KOVO BRANO Hradec nad Moravicí plánuje pro děti odborářů zájezd, který by se měl uskutečnit v průběhu června. „Akce bude pro děti do 15 let, přičemž děti do 10 let budou mít doprovod jednoho z rodičů.

Podle zájmu stanovíme cíl zájezdu a upřesníme termín,“ uvedl předseda základní organizace Petr Lichnovský. Vzhledem k tomu, že akci pořádá odborová organizace, je určena pouze pro děti odborářů.

(mp)

Nástrojář zdolává další závody

Nadšený propagátor běhání, aktivní sportovec a nástrojář SBU TOOLS Olomouc Pavel Frank má za sebou další náročné podniky. Devátého května se v Moravském Berouně zúčastnil tradičního Hásova běhu do vrchu, kde

skončil ve své kategorii na 1. místě. O týden později si vyběhl na beskydský vrchol Velký Javorník (1 072 m n. m.) a 23. května pak na nejvyšší horu Beskyd Lysou horu (1 323 m n. m.).

(mp)

OTSUKA BRANO před KS 2015

Odboráři ZO OS KOVO BRANO Hradec nad Moravicí a zástupci OTSUKA BRANO s.r.o. stojí před kolektivním vyjednáváním.

„Návrh Kolektivní smlouvy na rok 2015 jsme předali. Stávající kolektivní smlouva končí v OTSUKA

BRANO 30. června a od 1. července by měla platit již nová,“ vysvětluje předseda hradeckých odborů Petr Lichnovský.

Do konce června budou představitelé ZO OS KOVO BRANO Hradec nad Moravicí mít ještě jednání

s úsekovými důvěrníky odborářů důchodců – bývalých zaměstnanců. „Mimo jiné se s nimi chceme dohodnout na letošním pravidelném setkání důchodců, které tentokrát proběhne v září,“ dodává Petr Lichnovský.

(mp)

Automobilový průmysl vítá rozhodnutí Evropského parlamentu o systému eCall

Evropská asociace automobilových výrobců ACEA vítá rozhodnutí Evropského parlamentu o systému eCall, který slouží k automatizovanému přivolání záchranářů v případě dopravní

nehody. Evroptští automobiloví výrobci potvrzují svůj závazek zlepšovat bezpečnost na silnicích. Systém eCall má být k dispozici na nových typech vozů od dubna 2018. Podle asociace

ACEA je text nejnovějšího rozhodnutí Evropského parlamentu dobrým kompromisem mezi snahou o záchranu lidských životů a ochranou osobních dat.

Zdroj: AutoSAP

Ve Šternberku vzniká Ecce Homo Park

AMK Šternberk je parta nadšenců, bláznů, která s pomocí sponzorů pořádá již 35 let mistrovství Evropy v závodech do vrchu. Ještě bláznivější nápad se zrodil vloni - vybudovat živou expozici „Ecce Homo Park“, která v České republice nemá obdoby.

Už půl roku na její výstavbě pracuje zanícená parta Ecce Homo. Zvládli jsme stavební úpravy, pronesli dovnitř závodní auto dírou, která je stejně malá jako krabička od sirek, dokončuje se multimediální projekce, dětský svět i instalace závodního simulátoru. S nadšením a srdcem.

Vlastimil Malík

Stěhování závodního vozu do expozice

Počátky českého automobilového průmyslu před 110 lety

Před 110 lety se začala de facto psát historie automobilismu v českých zemích. Takto šly první roky.

1905 – oficiální výstava automobilů v Praze, skutečný mezinárodní AUTOSALON; během tří dnů jej navštívilo 11 000 lidí, automobilový průmysl dal o sobě vědět jako o novém průmyslovém odvětví

1906 – v Čechách hlášeno 208 automobilů a 774 motocyklů,

Dovedete si představit řídit takový nádherný vůz?

z toho 68 aut a 248 motorek jezdilo v Praze

1908 – stát vzal motorismus na vědomí, Panská sněmovna přijala Zákon o povinném ručení, na pražském AUTOSALONU se poprvé představila automobilka RAF (mnohem později známá jako LIAZ)

1909 – Svaz rakouských automobilových průmyslníků oznamuje, že se nebude konat vídeňský autosalon

1910 – tříkolka WALTER stála v základním provedení 3 350 Kčs (méně než polovina ceny malého automobilu)

1911 – vstupenka na pražský autosalon stála 50 haléřů

1912 – movití zákazníci si mohli k vozu objednat i uniformu pro řidiče s knoflíky s monogramem majitele

1913 – na trhu se objevují další české značky automobilů - PREMIER z Chebu a TURICUM dle švýcarské licence vyráběný ve Slatiňanech

1914 – firma L&K kupuje libereckou továrnu RAF.

Zdroj: AutoSAP

Foto: Miroslav Pospíšil

❀ B L A H O P Ř E J E M E ❀

květen 2015

PRACOVNÍ VÝROČÍ

Drdová Věra	- 10 let, dělník plastikářské výroby, SBU Plasty
Pylas Pavel	- 10 let, frézař, SBU Plasty
Čech Michal	- 10 let, seřizovač, SBU DS
Harazimová Jana	- 10 let, uklízeč, SBU Slévárna
Majvelderová Jana	- 10 let, strojírenský dělník, SBU DS
Sedláčková Pavlína	- 10 let, strojírenský dělník, SBU DS
Burešová Jitka	- 10 let, strojírenský dělník, SBU CS
Kapounová Veronika	- 10 let, strojírenský dělník, SBU CS
Radová Ilona	- 10 let, strojírenský dělník, SBU CS
Janek Martin	- 15 let, dělník plastikářské výroby, SBU Plasty
Ficková Jana	- 15 let, strojírenský dělník, SBU DS
Hendrych Lukáš	- 15 let, slévárenský dělník, SBU Slévárna
Lesák Pavel	- 15 let, konstruktér, SBU TOOLS
Orlíková Marcela	- 15 let, strojírenský dělník, SBU DS
Tengler Aleš	- 15 let, vedoucí výrobního útvaru, SBU Slévárna
Vichová Šárka	- 15 let, strojírenský dělník, SBU DS
Zajičková Milena	- 15 let, strojírenský dělník, SBU DS
Pýcha Hynek	- 20 let, soustružník kovů, SBU CS

PŘEDSTAVUJEME NOVÉ ZAMĚSTNANCE

Šretr Tomáš	- konstruktér, Vývoj
Janata Jiří	- strojírenský dělník, SBU CV
Láník Lukáš	- strojírenský dělník, SBU CV
Chaloupská Jitka	- skladník, SBU CV
Kubát David	- strojírenský dělník, SBU CV
Lokvencová Gabriela	- personalista, SBU CV
Vaňková Eva	- strojírenský dělník, SBU CV
Konopáč Karel	- strojírenský dělník, SBU CV
Jelenová Anna	- specialista nákupu, Nákup
Koukolová Lucie	- strojírenský dělník, SBU DS
Trulley Aleš	- slévárenský dělník, SBU Slévárna
Valentová Lenka	- strojírenský dělník, SBU DS
Drastiková Martina	- strojírenský dělník, SBU DS - nástup po RD
Jurka Miroslav	- manipulační dělník, SBU Plasty
Kosek Jiří	- dělník plastikářské výroby, SBU Plasty
Kövérová Marie	- dělník plastikářské výroby, SBU Plasty
Pokorák David	- frézař CNC, SBU Plasty

ODCHOD DO DŮCHODU

Poláčková Růžena	- strojírenský dělník, SBU CV, ve firmě od 21. 9. 1981
Cardalová Jiřina	- strojírenský dělník, SBU CV, ve firmě od 1. 8. 1999
Kubánek Josef	- nástrojář, SBU TOOLS, ve firmě od 12. 7. 1971
Kožaný Petr	- nástrojář, Prototypová dílna, ve firmě od 3. 5. 1999
Hoffmannová Vladimíra	- strojírenský dělník, SBU ZZ, ve firmě od 3. 4. 1995
Dolák Jaromír	- technolog, SBU TOOLS, ve firmě od 1. 9. 2005

Nastává doba dovolených

Česká republika je krásná. Nabízí mnoho příležitostí pro poznávací zážitky. Tento lom na Bruntálsku je např. rájem potápěčů. Kam vyrazíte na dovolenou vy?

Foto: Miroslav Pospíšil

Jak stolovali naši předkové

Pod pojmem stolování si můžeme představit mnoho věcí. Od prostě naservírované snídaně ve všední den, až po bohaté a profesionálně připravenou tabuli. Jsou lidé, kteří si na okázalosti nepotrpí a jsou lidé, jenž si libují v jistém standardu na úrovni.

Z dobových pramenů a nálezů víme, že patrně prvními mistry v přípravě jídel byli příslušníci jihoasijských národů. Obchodními styky brzy proniklo kulinářské umění i do Egypta, Řecka a Říma. Řekům se připisuje vynález kynutého chleba (zbytky se našly dokonce ve zříceninách Pompejí). Staří Římané kuchařské umění velmi podporovali a přikládali mu neobyčejný význam. V bohatých rodinách se hodovalo vleže, a to mnoho hodin. Otroci připravovali takové pochoutky jako například drozdy plněné chřes-

tem, kachny s fíky, ptačí mozečky a jázýčky. Čím více byli hosté ohromeni, tím lépe se cítil hostitel. V Římě se začala používat lžice, vidličku využívali kuchaři a nůž byl přikládán ke krájení na mise či podnose. Římané zakládali i první kuchařské školy.

Ve středověku měli zásluhu na dalším rozvoji překvapivě mniši. Objevili mnoho úprav jídel z ryb a vajec, připravovali zeleninové polévky a pivo, vyznali se ve výrobě vína. Jeptišky daly základ různým moučnickům. Za mistry kuchařství jsou všeobecně považováni Francouzi. Velkou zásluhu

na tom prý měla královna Kateřina Medicejská, která v 16. století pozvala italské kuchaře, aby ve Francii šířili své umění. Vrcholu dosáhla francouzská kuchyně za Ludvíka XV., a to včetně stolování. Začaly se používat ubrusy, ubrousky a různé dekorace. Šlechta běžně jedla vidličkami, prostý lid až od 18. století. Francouzská jídla dnes můžeme najít v menu různých evropských národů, což svědčí o jejich oblíbenosti a na rozdíl od středověku, si mnohé pochoutky mohou dovolit i lidé bez modré krve.

Miroslav Pospíšil

Souhlasíte s geniálním fyzikem?

Jsem vděčný všem, kteří mi kdy řekli ne.

Díky nim to dnes dělám sám.

Albert Einstein

Zkusili byste například pražené larvy?

Nad podobnou otázkou se většina Evropanů znechuceně ušklíbne. A přece to není až tak od věcí. Hmyzí a rostlinná říše jsou velkou zásobárnou jídla vhodnou pro výživu stále stoupajícího počtu lidí na Zemi. O hmyzí potravě dokonce pojednává samostatný vědní obor, a to entomofagie. Navíc v afrických, asijských a jihoamerických zemích se nejedná o nic divného, tam připravují různé pochoutky, které často ochutná i cestovatel z vyspělých států.

Vědci v Americe a Evropě se docela vážně zabývají myšlenkou využití hmyzu v lidském jídelníčku. Pro nejchudší vrstvy obyvatelstva Země a pro přírodní národy je taková kuchařská úprava každodenním zvykem a vlastně i jedinou možností jak přežít. Zní to asi neuvěřitelně, ale tato strava je celkem běžná ve 113 zemích světa. Například v Mexiku je hmyz po hovězím mase a fazolích třetí národním jídelnem. Larvy včel a vos, tesařici, plošnice, mravenci a další živočichové jsou velkým zdrojem bílkovin, vitamínů A, B, C, D, E a minerálů jako je například hořčík, vápník či zinek. Vzhledem k obsahu nenasycených mastných kyselin je hmyz svou kvalitou přirovnáván k masu drůbeže a ryb. Lidské tělo je lehce stráví a nezůstávají po nich téměř žádné škodlivé látky.

Z přibližně 400 milionů druhů hmyzu se k jídlu doporučuje asi 1500, což je poměrně velké množství. Do výživy civilizovaného světa pronikají postupně a zatím jen pomalu. Různé americké kliniky například dávají pacientům přípravky z brouků jako doplněk rekonvalescence, protože z jejich skeletu se získávají antibiotické látky. Určitý druh mravenců se zase začal používat na operačních sálech jako lékařská svorka k zašívání ran (tito mravenci produkují látku, která napomáhá k zahojení ran).

To, co je v rozvojových a exotických zemích často pochoutkou, obyvatelům starého kontinentu moc nejede. Mít na talíři pražené larvy nebo smažené mravence je prakticky pro všechny Evropany představa naprosto šilená. Přitom humři či krevety nikomu nevadí, i když patří do stejného kmene. Ve Francii je třeba velkou pochoutkou hlemýžď. Tady jde obvykle o naše zvyklosti a vlastně i předsudky. Případná obava z toho, že bychom takto onemocněli není na místě. Hmyz vytváří antibiotické látky, které zabraňují přítomnosti pro člověka nebezpečných mikroorganismů. Od malička jsme vychováni v tom, co je k jídlu a co ne, co je dobré a co není. Všechny smysly si na to zvyknou a pak přijde něco nového, neče-

kaného a vizuálně nehezkého a my to máme jíst? Jen představa probouzí děs a hrůzu. A ruku na srdce, kolik Evropanů na návštěvě Thajska či Japonska ochutnalo hmyzí pochoutku a chuťové buňky se jen rozplývaly?

Ani rostliny nezůstávají ve výživě pozadu. Jen si stěží uvědomíme, že právě to či ono je také k jídlu. Přitom, když se ocitneme někde mimo civilizaci, mohou nám podobné znalosti zachránit život. Severské národy už od nepaměti ví, že jíst se může například takový lišejník, z něhož se dá vyrobit výživný škrob, kořalka, čaj a je také účinným lékem proti kašli. Dá se jíst jako salát, případně použít jako základ polévek. Pro člověka jedlé rostliny najdeme hlavně v okolí vodních toků. I takový žabinec skýtá ve velké nouzi vydatnou zásobu jídla. K zahnání hladu stačí například keř z čeledi netykavek, jehož semínka chutnají jako oříšky. Orobinec a rousko můžeme použít pro přípravu mouky na chleba nebo knedlíky. A to nemluvíme o divoké kořenové zelenině. Na jaře je zdrojem vitamínů (hlavně C) a minerálních látek. Rostlinná strava je v našem chápání jídla už přece jen něco úplně jiného než výše zmíněný hmyz. Po úpravě nám obvykle nečiní žádný problém takový pokrm sníst. Miroslav Pospíšil

Fototip na výlet: Vrchol Stratenec (1 055 m n. m.) na slovenské straně Beskyd

Foto: Miroslav Pospíšil

Hledání (greatpedro)

Jsem smutný, kde jít, když zase se trápím,
pošedlou ulicí, pochmurným krokem,
sám kráčím,
ve stínech domů, co krutě se smějí,
tvou tvář vidím,
v horečkách, za nocí bezesných, blouzním.

Dál v té slepé ulici, v tom bludišti, se ztrácím,
smysl života, bez tebe můj kvítku, nenacházím,
v slzách, v tom smutku černém, se utápím,
chlad kostek dlažebních, ten studený kámen,
stále cítím.

Lhostejnost jak ubíjí, když jsem sám,
v dálce slyším tvůj krok, tak kde tě mám,
živím se marnou nadějí, stejně tě nepotkám,
bez lásky životem, jako bludný Holanďan
proplovám.

Nekonečně dlouhý oceán, ráj stále hledám,
jak dlouho se plavím, čas už nevnímám,
zuřít bouře, ty přivály vod, už té síle podléhám,
loď se potápí, věřím dál, jednou tě snad potkám.

V slzách se topím, v srdci mám žal,
smutek nad životem, který zkrachoval,
teď se trápím, proč jsem tě nikdy nepotkal,
krutě prázdný život, jsem bez lásky zanechal.

Smutek v slzách, stále si jen zoufám,
pošedlou ulicí kráčím, marně vzpomínám,
ve stínech domů, jak dlouho čas
nevnímám,
bloudím bez cíle, svou cestu hledám.

Slábnu a pomoci se nedovolám,
zákoutí slepé ulice, trápení podléhám,
ze sil posledních, tvé jméno volám,
proč jsem tě ztratil, lásko kde tě mám?

Žal, ten černý pán, je můj král,
s osudem sílu bojovat, už nemám dál,
jak je to dlouho, co jsem se smál,
pro úsměv, v záři slunce stál.

Pláštěm slz, do něj duši mou schoval,
pod ním jen pláč, radost mou jsi vzal,
trápení, zoufalý pláč, mé duši ponechal,
silou, co slzy dávají, do okovů mě přikoval.

Kráčím pošedlou ulicí, své kroky slyším,
sílu samoty, jak mě ničí, na sobě cítím,
jdu sám, krutá ta věštba, dobře o něm vím,
osud je samota, proč se smutkem trápím?

Petr Ramík,
manipulační dělník SBU ZZ